

Искуства из метролошког надзора над мерилима у употреби

Зоран Дамњановић

Закон о метрологији („Службени гласник РС“, број 30/10)

Жигови који се употребљавају при оверавању мерила у Републици Србији су државни жигови (члан 25. став 1.)

Врсту, облик и начин стављања државних жигова, који се употребљавају при оверавању мерила, као и ближи облик и садржај уверења о оверавању мерила и уверења о одобрењу типа мерила прописује министар (члан 25. став 2.)

Закон о метрологији

члан 26. став1.

Жиг на мерилу односно уверење о оверавању
престаје да важи ако је:

- истекао рок на који је мерило оверено;
- на мерилу извршена преправка која може утицати на његове метролошке карактеристике;
- мерило оштећено на такав начин да је могло изгубити неко својство битно за оверавање;
- жиг уништен, уклоњен, промењен или на било који други начин оштећен;

Закон о метрологији

члан 26. став 2.

Мерило чији је жиг, односно уверење о
оверавању мерила престао да важи не сме се
употребљавати.

Закон о метрологији

Члан 28. став 1.

У случају сумње у исправност мерила, заинтересовано лице може тражити од овлашћеног тела, односно Дирекције **ванредни преглед мерила и издавање извештаја о прегледу.**

Правилник о начину ванредног прегледа мерила(„Службени гласник РС“, број 54/12)

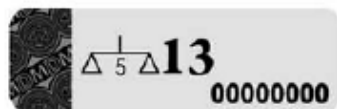

Државни жигови

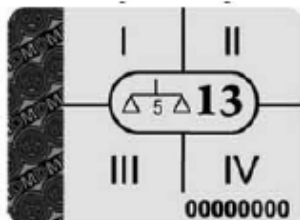
Изглед државних жигова прописан је
Правилником о врсти, облику и начину стављања
државних жигова који се употребљавају при
оверавању мерила

(Службени гласник РС, број 57/2011 и 77/2013)

Облици државних жигова

Godišnji žig u obliku nalepnice

Godišnji žig u obliku nalepnice sa kvartalima

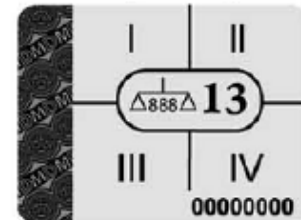
Dodatni žig u obliku nalepnice

Žig za staklena merila

Godišnji žig u obliku nalepnice

Godišnji žig u obliku nalepnice sa kvartalima

Dodatni žig u obliku nalepnice

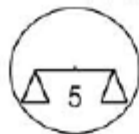

Žig za staklena merila

Облици државних жигова

A. Žigovi Direkcije

Osnovni žig

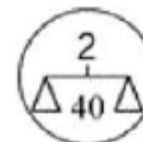

Osnovni žig u obliku nalepnice

Godišnji žig

B. Žigovi ovlašćenih tela

Osnovni žig

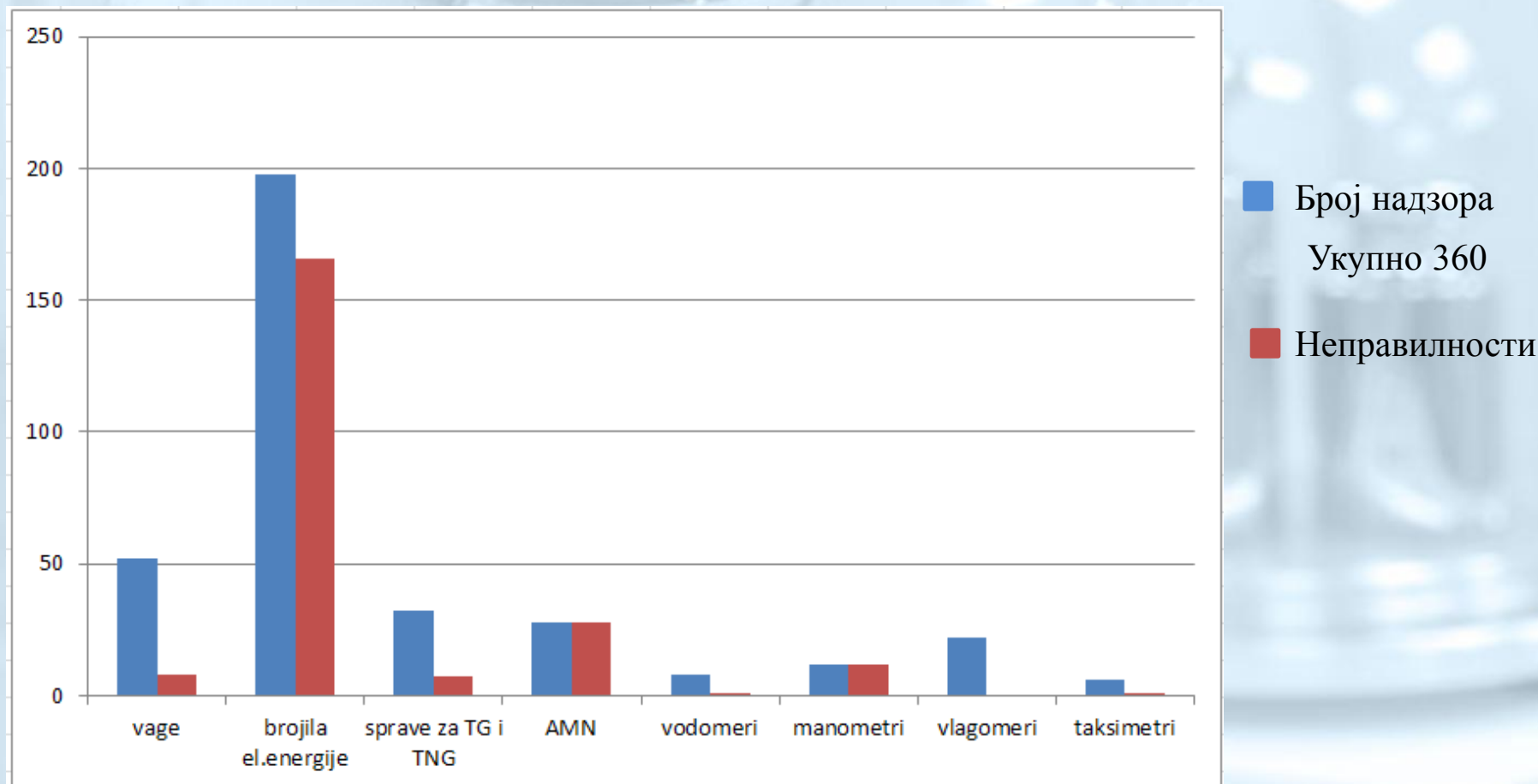

Osnovni žig u obliku nalepnice

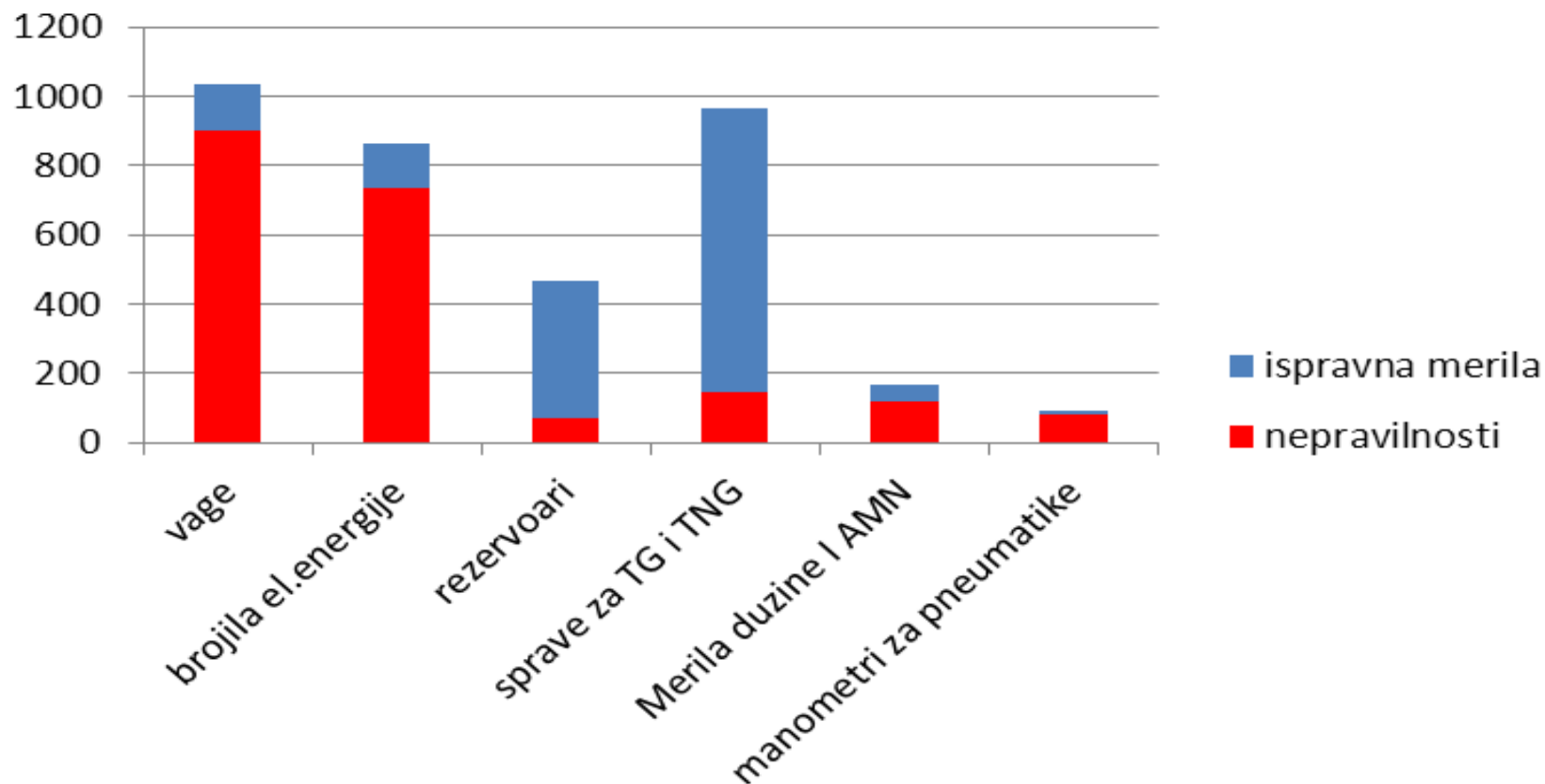
Godišnji žig

Надзор над мерилима у употреби 2013.године

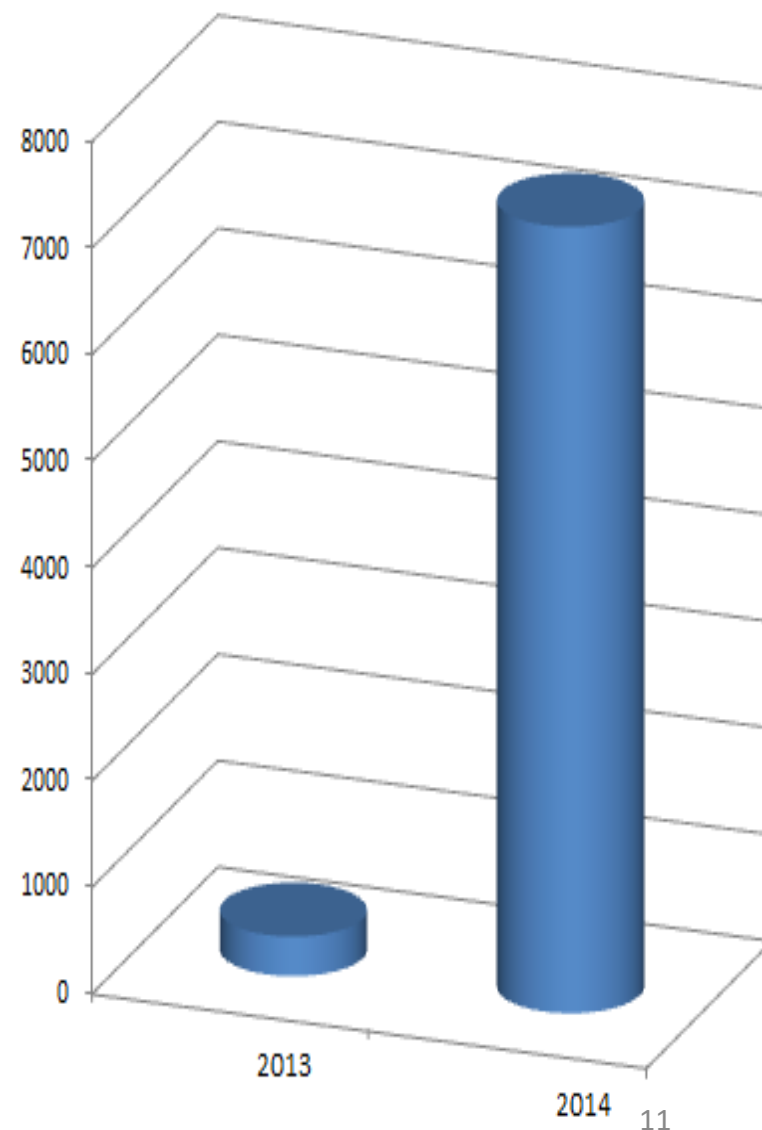
Надзор над мерилима у употреби 2014. години

НАДЗОР НАД МЕРИЛИМА

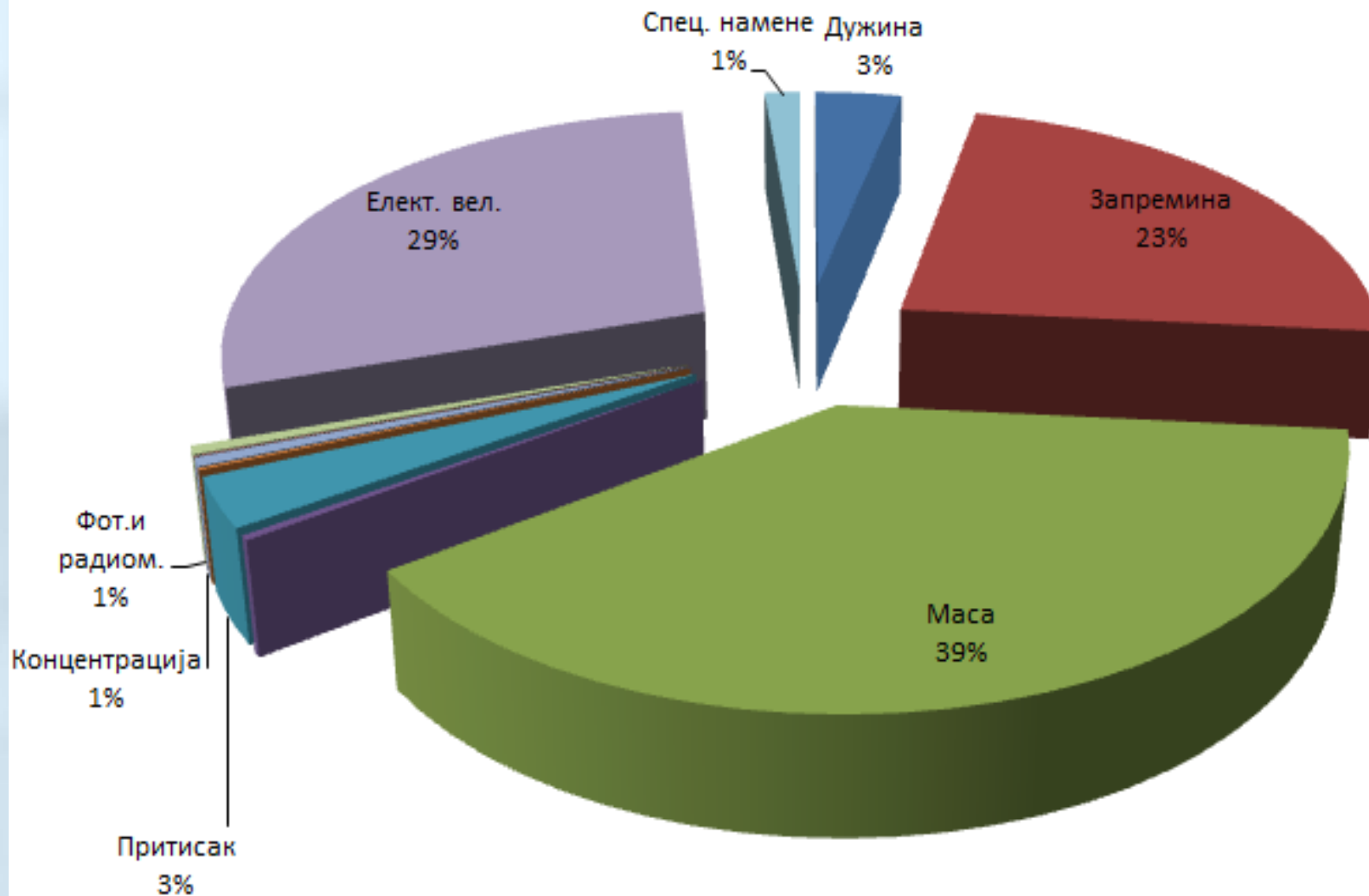
ВРСТА МЕРИЛА	2013	2014	УКУПНО
ДУЖИНА	28	235	263
ЗАПРЕМИНА	41	1747	1788
МАСА	45	2954	2999
СИЛА	2	22	24
ПРИТИСАК	33	215	248
ГУСТИНА	0	10	10
КОНЦЕ ТРАЦИЈА	23	20	43
ТЕМПЕРАТУРА	0	3	3
ФОТ. И РАДИОМ.	2	40	42
ЕЛЕКТРИЧНЕ ВЕЛИЧИНЕ	192	2029	2221
СПЕЦ. НАМЕНЕ	6	102	108
УКУПНО	372	7380	7749

НАДЗОР НАД МЕРИЛИМА

Надзор над мерилима 2013. и 2014.

На основу извршеног метролошког надзора над мерилима у употреби поднето је **седам кривичних пријава** због злоупотреба државних жигова у последњих осам месеци.

Закон о енергетици („Службени гласник“, РС145/14) члан 198.

Дефинисан је појам неовлашћене потрошње између осталог и као коришћење електричне енергије преко мерног уређаја на коме су оштећене пломбе оператера система, односно оштећене или са истеклим роком важења жига на пломби овлашћеног тела за оверавање мерила, као и у случају када се утврди неправилност мерења преузете електричне енергије.

Закон о енергетици

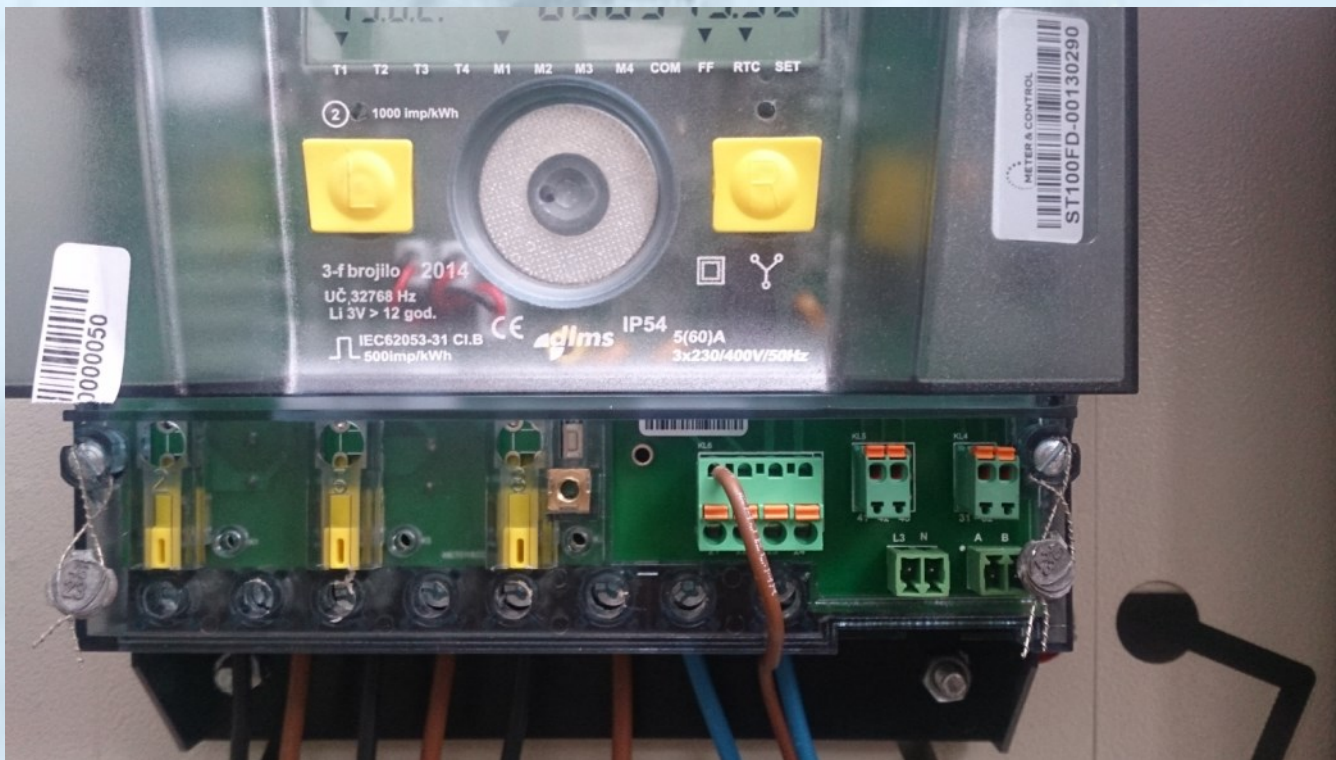
Члан 199.

Неовлашћену потрошњу утврђује оператор преносног, односно дистрибутивног система у поступку редовне или ванредне контроле.

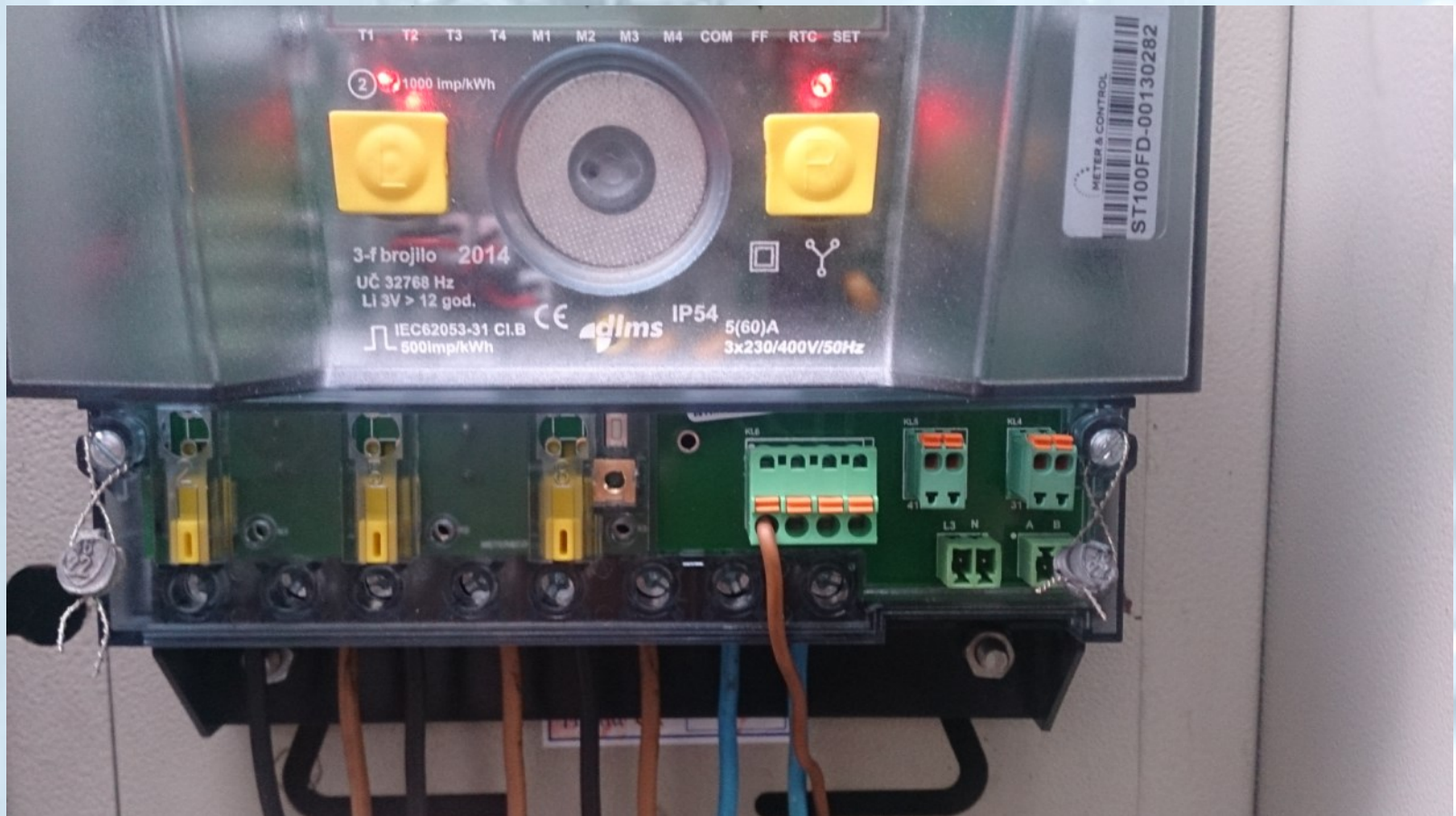
Редовна контрола мерног места се врши једанпут у шест месеци, а најдуже на период од годину дана.

Ванредна контрола мерног места врши се у свим случајевима када постоји сумња на неовлашћену потрошњу.

Примери злоупотреба државних жигова (рок важности жига 9 година)

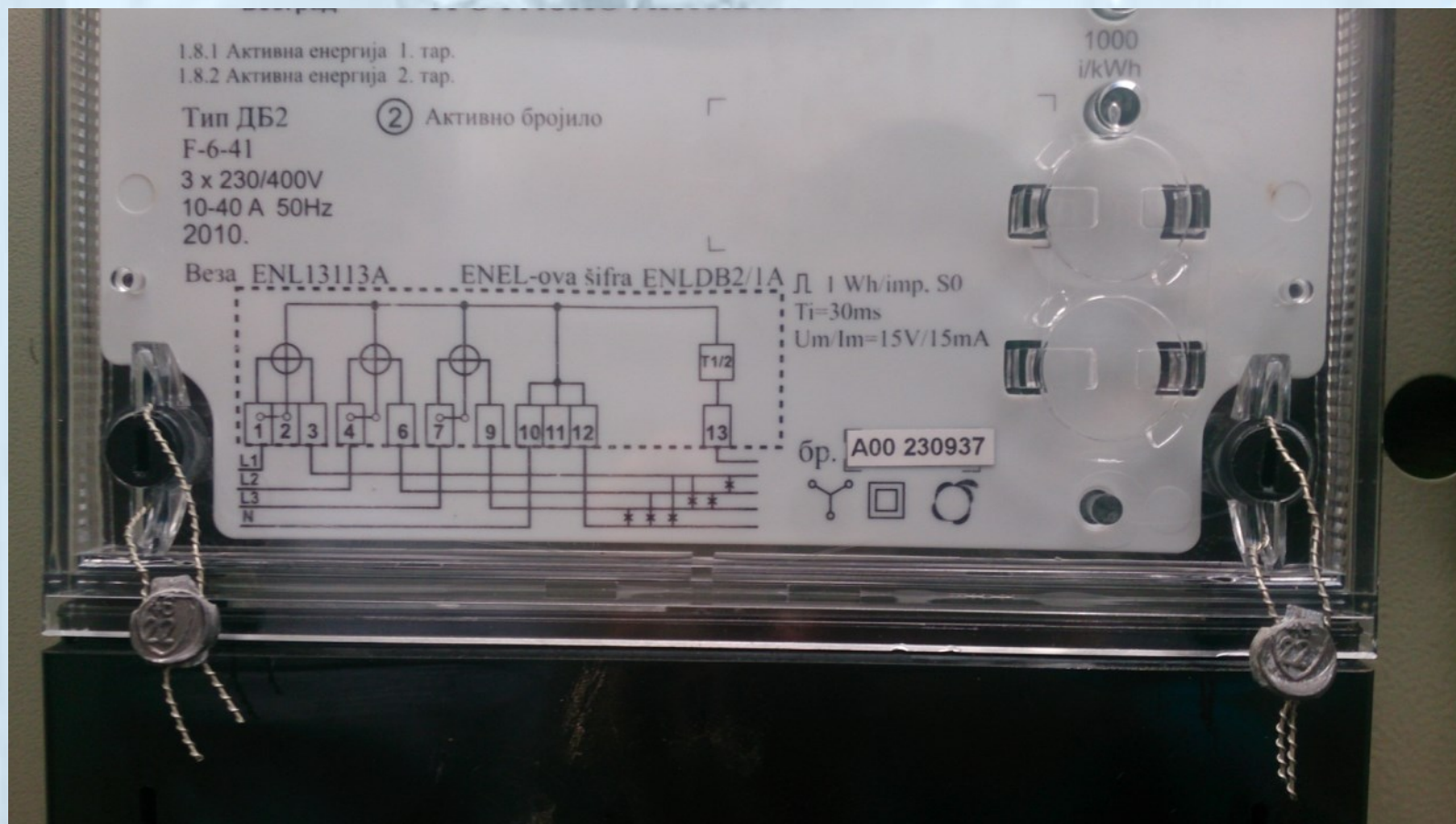

Примери злоупотреба државних жигова(важност жига 8 година)

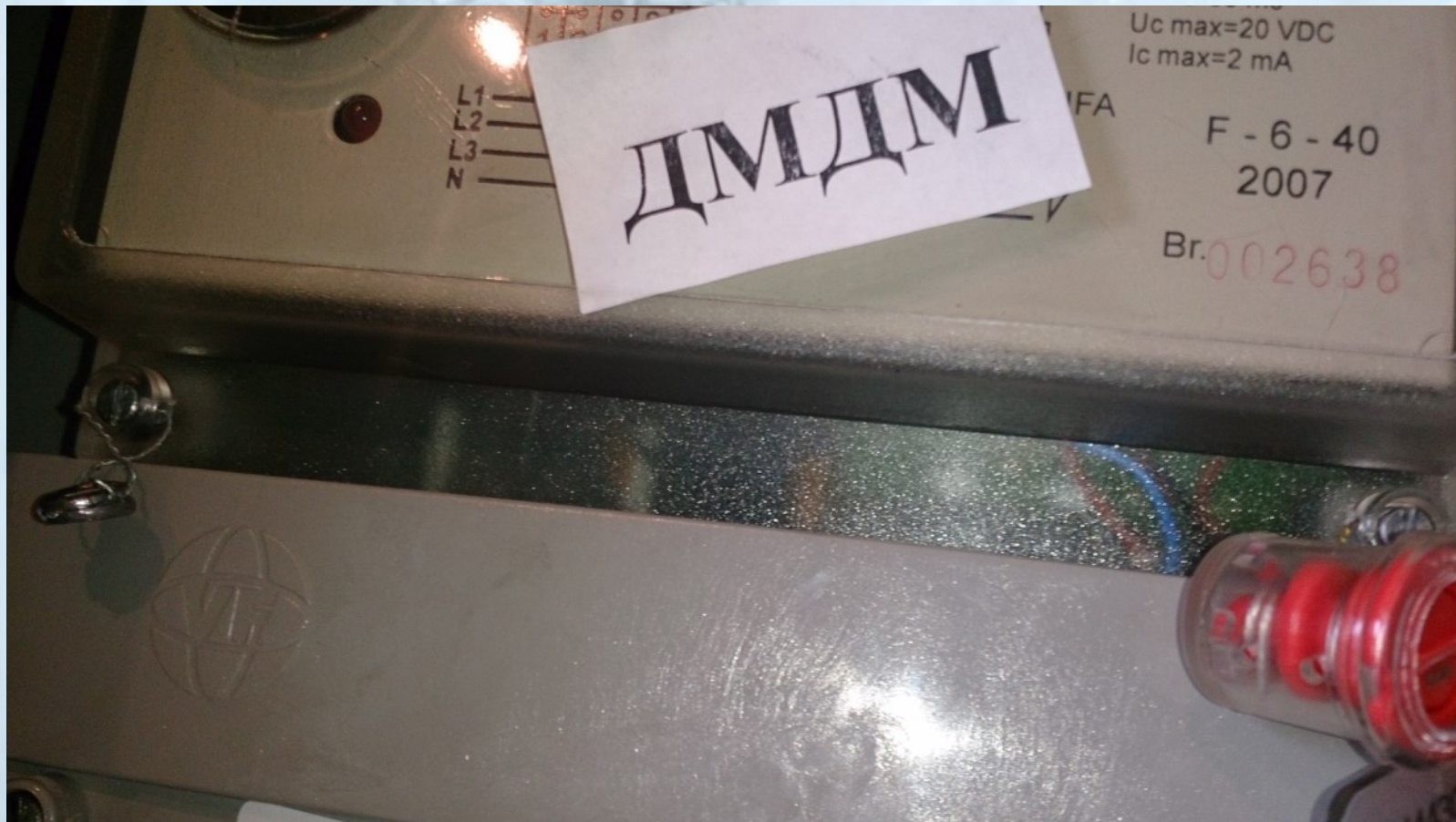

Примери злоупотреба државних жигова(број контролора ДМДМ 46)

Примери злоупотреба државних жигова(отварање жига)

Примери злоупотреба државних жигова(отварање жига)

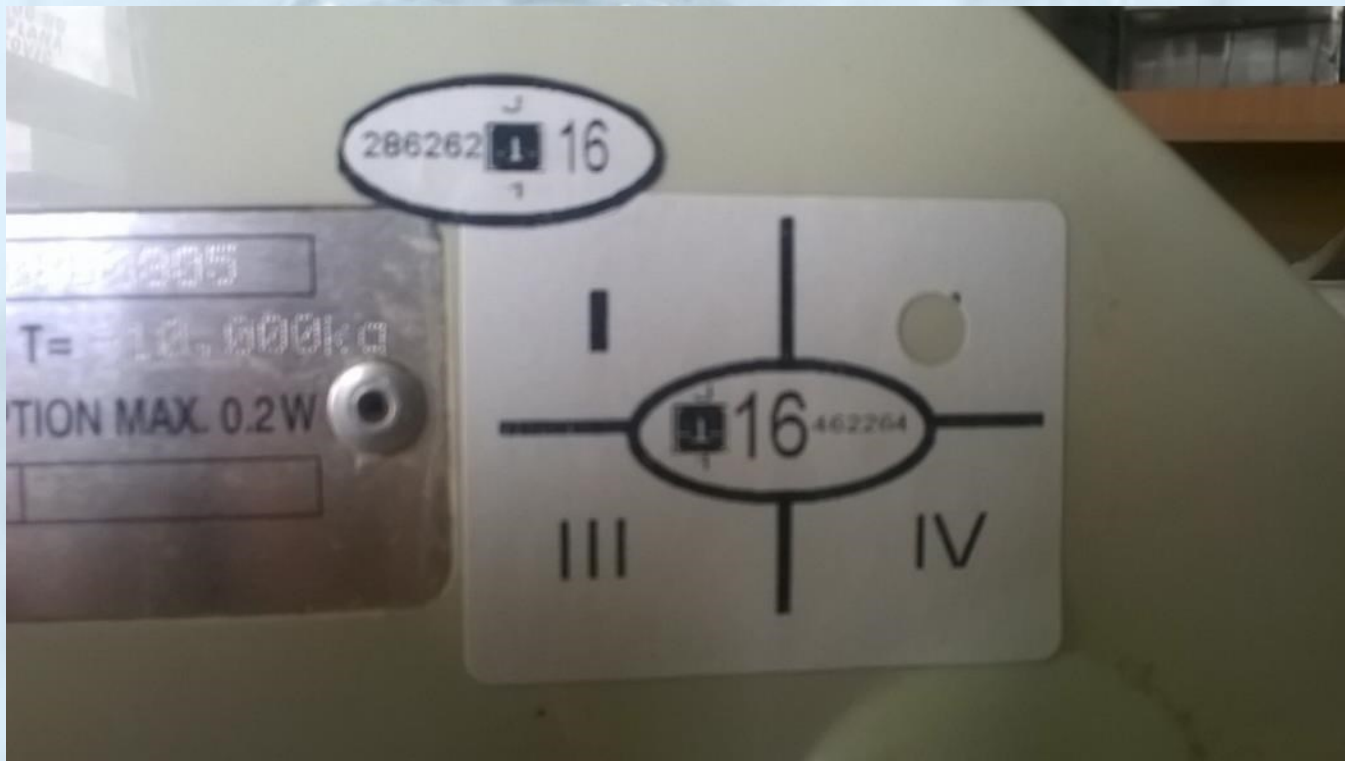

Примери злоупотреба (скидање поклопца са бројила без скидања жига)

Примери злоупотреба државних жигова(фалсификовање)

Примери злоупотреба државних жигова(фалсификати)

Пример злоупотребе државног жига

Пример злоупотребе државних жигова (фалсификовање жигова са истим серијским бројем)

Закључак

-Потребно је убрзати замену бројила електричне енергије са истеклом важношћу жига и заменити их са овереним бројилима.

-При оверавању бројила електричне енергије увести годишњи жиг у облику налепнице.

-Потребно је да оператор преносног, односно дистрибутивног система врши редовну и ванредну контролу мерног места у периодима прописаним Законом о енергетици.

Закључак

-За квалитетан надзор над мерилима у употреби неопходно је да овлашћена тела за оверавање мерила воде евиденцију о овереним мерилима и издатим жиговима и да те податке редовно достављају Дирекцији за мере и драгоцене метале.

Хвала на пажњи!